

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології**

**Логопсихологія:
методичні вказівки до проведення практичних занять та
організації самостійної роботи з дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 «Спеціальна освіта»**

**2022
Мукачево**

УДК 37.091.33-027.22:376:159.9(076)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету*

протокол №5 від «22» грудня 2022 р.

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології,
протокол № 4 від «10» листопада 2022 р.*

Рецензент: Герцовська Н.О., к.філол.н., доцент кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання

Логопсихологія: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта / Укладачі: І.І. Брецько, Т.Ю. Ямчук – Мукачево: МДУ, 2022. – 37 с.

Методичні вказівки розроблені відповідно до програми дисципліни «Логопсихологія». Видання містить практичні та інструктивні матеріали до проведення практичних занять, завдання для організації самостійної роботи студентів, тести та перелік рекомендованих джерел.

Призначене для використання здобувачами освіти в процесі виконання самостійної роботи та підготовки до практичних занять.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ.....	5
1.1 Теми та зміст практичних занять	6
1.2 Завдання для самостійної роботи	21
II. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	23
III. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.....	25
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ.....	32
IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	34

ВСТУП

У методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів з курсу «Логопсихологія» розкриваються основні питання логопсихології: предмет, стан, структура, завдання і методи сучасної науки, пізнавальні психологічні процеси особистості, її діяльність, спілкування, міжособистісні відносини в групах, формування самосвідомості і поняття про життєвий шлях індивіда із порушеннями мовлення, даються рекомендації та вказівки до вивчення широкого спектра питань окресленої галузі наук.

Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів з базовими теоретичними положеннями, сутністю та завданнями логопсихології, класифікацією порушень мовлення, основними діагностичними методиками та методами корекційної роботи з дітьми, які мають порушення мови.

Методичні вказівки містять проблемні та практичні завдання (заповнення таблиць, складання структурно-логічних схем, термінологічних словників, аналіз психолого-педагогічних ситуацій), тестові завдання, контрольні питання.

Засвоєння даної дисципліни сприятиме в досягненні програмних результатів навчання: розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань; планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей; організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність; застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти; застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

I. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Головна мета практичних занять – засвоєння та закріплення найважливіших теоретичних понять дисципліни. Здобувач повинен продемонструвати наявність відповідних теоретичних знань та вміння використовувати їх на практиці. Підготовка до практичного заняття передбачає ознайомлення з конспектом лекцій та рекомендованою літературою. Практичне заняття проводиться на підставі як теоретичного матеріалу, що відображено у лекційному курсі, так і містить матеріал, що належить до самостійної навчальної роботи здобувача. Вивчаючи відповідну теоретичну тему, слід постійно приділяти увагу практичній спрямованості теоретичного матеріалу. Відповідаючи на питання, поставлені викладачем, бажано самостійно наводити практичні приклади, що відображають та підтверджують зміст та функцію теоретичних понять, які розглядаються.

Практичне заняття передбачає як усне обговорення, так і письмові відповіді на окремі теми курсу, підготовку доповідей, рефератів, презентацій, есе, що залежить від змісту теоретичного матеріалу.

Метою самостійної роботи здобувача (СРС) є забезпечення засвоєння у повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною та науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Пошуково-аналітична робота є складовою СРС і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисципліни «Логопсихології», що дозволяє глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

1.1 Теми та зміст практичних занять.

Практичне заняття 1

Порушення психічного розвитку дітей

План

1. Сутність поняття розвитку
2. Структура мовленнєвого дефекту
3. Типологія дизонтогенезу
4. Загальні та специфічні особливості відхилень розвитку

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 9]

Вивчити основні поняття: спеціальна психологія, логопсихологія, норма, патологія, дефект, інвалідність, розвиток, дизонтогенез, депривація.

Питання для дискусії

1. Дайте визначення сутності логопсихології як науки.
2. Назвіть умови, за яких забезпечується нормальний психічний розвиток.
3. У чому полягають співвідношення соціальних і біологічних факторів у розвитку психіки?
4. Визначте сутність сучасних класифікацій психічного дизонтогенезу.
5. Що таке ендо- та екзогенні причини відхилень розвитку?
6. Обґрунтуйте потребу знань про види ушкодженого розвитку для логопеда і психолога спеціальної освіти.

Тематика презентацій

1. Логопсихологія: поняття, цілі, завдання, функції.
2. Історія логопсихології як науки.
3. Концептуальні основи та основні принципи логопсихології.
4. Методи логопсихології.
5. Роль корекційного виховання та навчання умовах дизонтогенезу.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.

2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 2

Загальний огляд порушень мовлення у дітей

План

1. Структура мовленнєвої діяльності
2. Класифікації мовленнєвих порушень
3. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення
4. Профілактика порушень мовлення

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 8; 9]

Вивчити основні поняття: афонія, ринофонія, брадилалія, тахілалія, дислалія, ринолалія, алалія, афазія, дислексія, дисграфія.

Питання для дискусії

1. Проаналізуйте історичний аспект вивчення питання про первинні вади мовлення.
2. У чому полягає сутність понять «мова» і «мовлення», «усне мовлення» і «писемне мовлення», «експресивне — імпресивне мовлення», «мовленнєва діяльність»?
3. Коротко охарактеризуйте різні класифікації порушень мовлення.
4. Проаналізуйте порушення вимовного аспекту мовлення.
5. У чому полягає сутність порушень внутрішнього оформлення висловлювання?
6. У чому полягає сутність понять «мова» і «мовлення», «усне мовлення» і «писемне мовлення», «експресивне та імпресивне мовлення», «мовленнєва діяльність», «логопедичний профіль», «логопедичний вплив»?

Тематика презентацій

1. Сучасні класифікації мовленнєвих порушень.
2. Періодизація та особливості розвитку мовлення дитини в ранньому віці.
3. Періодизація та особливості розвитку мовлення дитини в дошкільному віці.
4. Особливості взаємозв'язку вікових криз і криз мовлення.
5. Особливості комунікації дітей з вадами мовлення.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 3

Особливості пізнавальної сфери при порушеннях мовлення.

План

1. Зв'язок сприймання з мовленням. Особливості сприймання при порушеннях мовлення
2. Особливості уваги при порушеннях мовлення
3. Особливості пам'яті при порушеннях мовлення
4. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення
5. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Вивчити основні поняття: психічні процеси, сприймання, увага, відчуття, пам'ять, мислення, уява, мовлення.

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте взаємозв'язок розвитку мовлення та інших вищих психічних функцій.

2. Розкажіть про особливості слухового сприймання у дітей з ТПМ.
3. Охарактеризуйте особливості зорового сприймання, характерні для дітей з порушенням мовлення.
4. З'ясуйте сутність особливостей тактильного сприймання у дітей з дизартрією й алалією.
5. Чим відрізняються показники уваги залежно від вади мовлення?
6. Охарактеризуйте особливості мимовільної пам'яті дітей з порушенням мовлення.
7. Які особливості довільного запам'ятовування притаманні дошкільникам з порушеннями мовлення?
8. Розкажіть про особливості довільної пам'яті у молодших школярів з порушенням мовлення.
9. Визначте сутність розумових дій абстрагування, порівняння, узагальнення дітей із порушенням мовлення.
10. Назвіть особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з порушенням мовлення.

Тематика презентацій

1. Образи-уявлення та їх порушення при ураженнях мозку.
2. Особливості психічного розвитку людини з вадами мовлення.
3. Особливості взаємозв'язку вікових криз і криз мовлення.
4. Психокорекція пізнавальної сфери психіки дітей з вадами мовлення.
5. Особливості психічного розвитку дітей з моторною алалією.
6. Особливості психічного розвитку дітей з заїканням.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 4

Емоційно-вольова сфера дітей з порушеннями мовлення.

План

1. Розвиток емоційної сфери дітей з порушенням мовлення
2. Форми переживання емоцій та почуттів у дітей з типовим та порушеним мовленням
3. Розвиток вольових процесів у дітей з порушенням мовлення
4. Особливості розвитку мотиваційних процесів у дітей з типовим та порушеним мовленням

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 12]

В

и

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте етапи самоконтролю в діяльності молодших школярів з порушенням мовлення.
2. Визначте напрями корекції саморегуляції дітей молодшого шкільного віку з порушенням мовлення.
3. Чим відрізняються показники волі залежно від вади мовлення?
4. З'ясуйте, у чому полягають характерні особливості розвитку вольових процесів у дітей з порушенням мовлення.
5. Охарактеризуйте соціальні чинники, що негативно впливають на формування особистості дитини з ускладненим варіантом загального недорозвитку мовлення.

в

Тематика презентацій

1. Особливості пізнавальної сфери дітей з вадами мовлення.
2. Особливості емоційно-вольової сфери дітей з вадами мовлення.
3. Особливості поведінки дітей з вадами мовлення.
4. Особливості корекції самооцінки у дітей старшого дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.

н

я

т

5. Профілактика тривожності та страхів у дітей старшого дошкільного віку з дислалією.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 5

Особливості розвитку особистості при порушеннях мовлення.

План

1. Характер дітей із порушеннями мовлення
2. Здібності дітей із порушеннями мовлення та розвиток мовленнєвих функцій
3. Особливості самосвідомості при порушеннях мовлення
4. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення
5. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення

Рекомендована література: [1,8,12,13]

Вивчити основні поняття: характер, темперамент, екстраверт, інтроверт, здібності, самосвідомість.

Питання для дискусії

1. Як відбувається розвиток мовлення в ранньому дитинстві?
2. З'ясуйте, у чому полягають характерні особливості розвитку особистості дошкільників з порушенням мовлення.
3. Охарактеризуйте соціальні чинники, що негативно впливають на формування особистості дитини з ускладненим варіантом загального недорозвитку мовлення.

4. Розробіть рекомендації батькам щодо виховання дитини з ускладненим видом загального недорозвитку мовлення:

а) з гіпердинамічним синдромом;

б) з гіподинамічним синдромом.

5. Охарактеризуйте гру дітей з важкими порушеннями мовлення середнього та старшого дошкільного віку.

6. Як формується особистість молодшого школяра з порушенням мовлення у спеціальній школі?

7. Охарактеризуйте соціометричний статус учнів з порушенням мовлення.

Тематика презентацій

1. Особливості ігрової діяльності дошкільників з алалією.

2. Психологічна підготовка майбутніх логопедів до взаємодії з батьками дітей з важкими порушеннями мовлення.

3. Психологічні аспекти формування світогляду дитини з порушеннями мовлення в умовах інклюзивної групи.

4. Психологічні умови розвитку самооцінки дітей з важкими порушеннями мовлення.

5. Ступені фіксування на своєму дефекті дітей з порушенням мовлення.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.

2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.

3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.

4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 6

Психологічні особливості та мовленнєвий розвиток осіб з відхиленнями інтелектуального розвитку

План

1. Загальна характеристика дизонтогеній за типом ретардації
2. Класифікація психічного недорозвитку (за Д.М.Ісаєвим)
3. Мовленнєві порушення при олігофренії
4. Класифікація дітей з затримкою психічного розвитку (за К.С.Лубовським)
5. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ЗПР. Мовленнєві порушення при ЗПР

Рекомендована література: [2; 3; 4; 6; 12]

Вивчити основні поняття: олігофренія, дебільність, імбецильність, ідіотія.

Питання для дискусії

1. Дайте психолого-педагогічну характеристику групи дітей із ЗПР.
2. Висвітліть психологічні особливості лексичної і граматичної сторони мовлення у дітей із ЗПР.
3. Розкрийте психологічну специфіку формування зв'язного мовлення у дітей із ЗПР.
4. Визначте напрями психологічної роботи з дітьми із ЗПР.
5. Проаналізуйте особливості видів розумової відсталості – олігофренії і деменції.
6. Розкрийте психологічні особливості мовленнєвого розвитку дітей із розумовою відсталістю за ступенем зниження інтелекту.

Тематика презентацій

1. Основні напрями роботи з розвитку мовлення при олігофренії.
2. Олігофренія та принципи її психологічної діагностики.
3. Психологічна діагностика олігофренії у дітей та дорослих.
4. Класифікація розумово відсталих школярів за структурою мовленнєвого дефекту.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.

3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 7

Особливості комунікативної взаємодії та мовленнєвого розвитку у дітей з аутизмом

План

1. Базові діагностичні критерії аутизму: якісні порушення у сфері соціальної взаємодії; якісні порушення у сфері комунікації (вербальної та невербальної) та у сфері уяви; досить обмежений репертуар видів активності та інтересів
2. Основні положення про аутизм
3. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі

Рекомендована література: [2; 5; 9; 13]

Вивчити основні поняття: аутизм, замкнутість, синдром Аспергера, синдром Ретта.

Питання для дискусії

1. Які особливості соціальної ситуації розвитку при аутизмі?
2. Проаналізуйте характерні ознаки дітей з раннім дитячим аутизмом.
3. Проаналізуйте психічне порушення, основною моделлю якого є ранній дитячий аутизм.
4. Психологічні особливості мовленнєвого розвитку дітей з аутизмом.
5. Проаналізуйте методики для визначення психофізичних характеристик дітей з РСА.

Тематика презентацій

1. Психологічні особливості дітей зі спектром аутистичних порушень у контексті їх інклюзивного навчання.

Наукові основи створення технологічної карти психолого-педагогічної діагностики дітей з РСА.

3. Психодіагностичні аспекти дітей зі спектром аутистичних порушень у контексті їх інклюзивного навчання.

4. Психологічні особливості мовленнєвої корекції логопеда для дітей старшого дошкільного віку з РСА.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 8

Психолого-педагогічне обстеження порушень мови

План

1. Метод експерименту
2. Метод спостереження
3. Методи психолого-педагогічної діагностики, що використовуються в логопсихології
4. Метод опитування (анкетування, інтерв'ю, бесіда). метод тестування
5. Проєктивний метод
6. Оформлення документації, звітності щодо виконаної роботи

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Вивчити основні поняття: спостереження, експеримент, інтерв'ю, бесіда, анкетування.

Питання для дискусії

1. Визначте сутність основних принципів психологічного обстеження дітей з порушеннями мовлення.
2. Сформулюйте вимоги до підбирання методичного інструментарію для обстеження дитини з порушеннями мовлення.
3. Охарактеризуйте метод спостереження та з'ясуйте особливості його використання у логопсихології.
4. Розробіть схему протоколу спостереження за дитиною дошкільного віку з порушенням мовлення.
5. У чому полягають особливості спостереження за дитиною логопатом?
6. Визначте специфіку організації та здійснення різних форм експерименту в процесі вивчення особливостей психічного розвитку дітей із первинними порушеннями мовлення.
7. Складіть план бесіди з батьками про особливості психоемоційного розвитку дитини з певними порушеннями мовленнєвої сфери.

Тематика презентацій

1. Діагностична робота з дітьми із РАС засобами поведінкового аналізу.
2. Психологічні особливості формування емпатії у дітей з порушенням мовлення засобами психотренінгу.
3. Діагностика комунікативних навичок у молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.
4. Розвиток культури спілкування дітей старшого дошкільного віку з порушенням мовлення

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.

4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 9
Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням
мовлення

План

1. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини
2. Основні принципи психологічної корекції
3. Прийоми і методи психокорекційної роботи
4. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку мовлення

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Вивчити основні поняття: психологічна допомога, психокорекція, консультування, психотерапія, тренінг.

Питання для дискусії

1. У чому полягає сутність поняття «психологічна корекція»?
2. Розкрийте основні принципи психологічної корекції дітей із первинно зумовленими вадами мовленнєвого розвитку.
3. Запропонуйте комплекс заходів з метою корекції мовленнєвих порушень на ранніх етапах дизонтогенезу.
4. Складіть план діагностичного обстеження стану уваги дітей дошкільного віку з вадами мовлення первинного генезу.
5. Складіть систему корекційних завдань, спрямованих на розвиток довільної пам'яті дітей з порушеннями мовлення.
6. Запропонуйте систему вправ для корекційного розвитку сюжетно-рольової гри дітей із порушенням мовлення.
7. Обґрунтуйте потребу психопрофілактики та вчасної корекції особистості дитини з порушенням мовленнєвого розвитку.

Тематика презентацій

1. Методи психокорекційної роботи з дітьми, які мають вади мовлення.
2. Історичний екскурс у проблему психологічної корекції дітей із порушеннями в розвитку.
3. Застосування арт-методів у корекційній роботі з дітьми дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.
4. Казкотерапія в роботі логопеда.

Практична частина

1. Опрацювати основну та допоміжну літературу з теми.
2. Підготувати блок-схеми або конспект основних питань теми.
3. Створити групову презентацію теми та підготуватися до доповіді-демонстрації на практичному занятті.
4. Скласти зведений термінологічний словник до теми.

Практичне заняття 10

Контрольний захід

Перелік питань для модульного контролю

1. Предмет і завдання логопсихології.
2. Особливості експериментальних досліджень логопсихології
3. Методи логопсихології
4. Особливості спостереження, бесіди, експерименту у логопсихології.
5. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини.
6. Норма і патологія психічного розвитку.
7. Структура порушення розвитку.
8. Взаємозв'язок мовленнєвого та психічного розвитку.

9. Фізіологічні механізми мовлення. Чинники мовленнєвих порушень.
10. Класифікації мовленнєвих порушень.
11. Основні види мовленнєвих порушень первинного характеру.
12. Розлади мовлення вторинного характеру: мовлення у стані емоційного напруження; мовлення при акцентуаціях та психопатіях; мовлення при неврозах; мовлення при інших порушеннях психофізичного розвитку.
13. Сутність процесу комунікації. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення.
14. Особливості сприймання відчуттів при порушеннях мовлення.
15. Особливості розвитку відчуттів та сприймання у дітей з порушеннями мовлення.
16. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з вадами мовлення.
17. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення.
18. Особливості уваги при порушеннях мовлення.
19. Розвиток пам'яті в дітей з типовим та порушеннями мовлення.
20. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення.
21. Розвиток процесу уяви в дітей з типовим та порушеннями мовлення.
22. Розвиток емоційної сфери дітей з порушеннями мовлення.
23. Розвиток вольових процесів у дітей з порушеннями мовлення.
24. Особливості розвитку мотиваційних процесів у дітей з типовим та порушеннями мовлення.
25. Процес соціалізації дітей з порушеннями мовлення.
26. Особливості самосвідомості при порушеннях мовлення.
27. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення.
28. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення.
29. Особливості поведінки при порушеннях мовлення.
30. Особливості самоконтролю у дітей із мовленнєвими

порушеннями.

31. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей. Мовленнєві порушення при олігофренії.

32. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ЗПР. Мовленнєві порушення при ЗПР.

33. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ДЦП. Особливості порушення мовлення при ДЦП.

34. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із синдромом Дауна. Особливості порушення мовлення при синдромі Дауна.

35. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі.

36. Завдання, принципи, методи та прийоми психолого-педагогічного обстеження дітей-логопатів.

37. Послідовність та особливості проведення психолого-педагогічного обстеження дітей із порушеннями мовленнєвої діяльності.

38. Вимоги до методів психолого-педагогічної діагностики розвитку осіб з вадами мовлення.

39. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку.

40. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку.

1.2 Завдання для самостійної роботи

Питання для самостійного опрацювання

Тема 1. Основи логопсихології

1. Місце логопсихології у структурі спеціальної психології
2. Основні поняття логопсихології
3. Історія розвитку науки. Теоретичне і практичне значення логопсихології

Рекомендована література: [2, 4, 5, 10]

Тема 2. Порушення психічного розвитку дітей

1. Дефекти мови: види, причини, виправлення
2. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку

Рекомендована література: [2, 4, 5, 10]

Тема 3. Загальний огляд порушень мовлення у дітей

1. Сутність процесу комунікації
2. Порушення мовленнєвого розвитку
3. Поняття норми і патології в сучасній психології
4. Основні підходи до дихотомії «норма - патологія»

Рекомендована література: [1, 2, 15, 37, 38]

Тема 4. Особливості пізнавальної сфери при порушеннях мовлення

1. Загальна характеристика психічних процесів дітей з порушеннями мови.
2. Загальна характеристика емоційно-вольової сфери дітей з порушеннями мови

Рекомендована література: [1, 2, 15, 37, 38]

Тема.5. Емоційно-вольова сфера дітей з порушеннями мовлення

1. Методи діагностики та корекція емоційних розладів у дітей
2. Методи діагностики та корекції емоційно-вольових процесів у дітей
3. Методи діагностики та корекції мотиваційних процесів у дітей

Рекомендована література: [1, 2, 15, 37, 38]

Тема 6. Особливості особистості при порушеннях мовлення

1. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення
2. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення
3. Особливості поведінки при порушеннях мовлення

Рекомендована література:[1,8,10,22]

Тема 7. Психологічні особливості та мовленнєвий розвиток осіб з відхиленнями інтелектуального та фізичного розвитку

1. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей
  2. Затримка психічного розвитку. Чинники виникнення
  3. Загальна характеристика психічного розвитку дітей з ДЦП.
- Особливості порушення мовлення при ДЦП

Рекомендована література: [1, 8, 12, 13]

Тема 8. Особливості комунікативної взаємодії та мовленнєвого розвитку у дітей з аутизмом

1. Загальна характеристика поняття аутизму
2. Класифікація розладів аутичного спектра: синдром Каннера, синдром Аспергера
3. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі

Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]

Тема 9. Психолого-педагогічне обстеження порушень мови в дошкільному віці

1. Вивчення історії розвитку дитини — психологічний анамнез
2. Вимоги до психолога-користувача
3. Вимоги до спеціаліста-непсихолога
4. Основні етичні вимоги та правила непсиходіагностичного обстеження

Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]

Тема 10. Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення

1. Визначення психологічної корекції
2. Історія розвитку психологічної допомоги дітям із порушеннями в розвитку

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

Тема 11. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям із порушенням мовленнєвого розвитку

1. Арт-терапія в роботі з дітьми з порушенням мовленнєвого розвитку
2. Кольоротерапія: малюнок одним кольором, двома кольорами, кольорова палітра дитини

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

II. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання логопсихології.
2. Особливості експериментальних досліджень логопсихології
3. Методи логопсихології
4. Особливості спостереження, бесіди, експерименту у логопсихології.
5. Зв'язки з суміжними дисциплінами.
6. Загальні закономірності розвитку особистості в онтогенезі.
7. Роль несприятливих соціально-біологічних факторів у психічному розвитку дитини.
8. Норма і патологія психічного розвитку.
9. Структура порушення розвитку.
10. Типологія дизонтогенезу.
11. Депривація, як причина та наслідок порушення розвитку.
12. Взаємозв'язок мовленнєвого та психічного розвитку.
13. Фізіологічні механізми мовлення. Чинники мовленнєвих порушень.
14. Класифікації мовленнєвих порушень.
15. Основні види мовленнєвих порушень первинного характеру.
16. Розлади мовлення вторинного характеру: мовлення у стані емоційного напруження; мовлення при акцентуаціях та психопатіях; мовлення при неврозах; мовлення при інших порушеннях психофізичного розвитку.
17. Сутність процесу комунікації.
18. Особливості комунікації дітей з порушеннями мовлення.
19. Особливості сприймання відчуттів при порушеннях мовлення.
20. Особливості розвитку відчуттів та сприймання в дітей з порушеним мовленням.
21. Особливості розвитку мовлення і мислення у дітей з вадами мовлення.
22. Особливості мисленнєвої діяльності при порушеннях мовлення.
23. Особливості уваги при порушеннях мовлення.
24. Розвиток пам'яті в дітей з типовим та порушеним мовленням
25. Особливості уяви та її специфіка при порушеннях мовлення.
26. Розвиток процесу уяви в дітей з типовим та порушеним мовленням.
27. Розвиток емоційної сфери дітей з порушенням мовлення.
28. Розвиток вольових процесів у дітей з порушенням мовлення.
29. Особливості розвитку мотиваційних процесів у дітей з типовим та порушеним мовленням.
30. Сутність поняття особистість. Загальна характеристика структури особистості.
31. Процес соціалізації дітей з порушенням мовлення.
32. Особливості самосвідомості при порушеннях мовлення.
33. Особливості самооцінки в нормі та при порушеннях мовлення.
34. Особливості ціннісних орієнтацій при порушеннях мовлення.
35. Особливості поведінки при порушеннях мовлення
36. Особливості самоконтролю у дітей із мовленнєвими порушеннями.
37. Особливості ігрової діяльності у дітей з порушенням мовлення
38. Загальна характеристика психічного розвитку розумово відсталих дітей. Мовленнєві порушення при олігофренії.
39. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ЗПР. Мовленнєві порушення при ЗПР.
40. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із ДЦП. Особливості порушення мовлення при ДЦП.
41. Загальна характеристика психічного розвитку дітей із синдромом Дауна. Особливості порушення мовлення при синдромі Дауна.
42. Загальна характеристика поняття аутизму. Класифікація розладів аутичного

- спектра: синдром Каннера, синдром Аспергера.
43. Особливості порушення мовлення при аутичному спектрі.
  44. Завдання, принципи, методи та прийоми психолого-педагогічного обстеження дітей -логопатів.
  45. Послідовність та особливості проведення психолого-педагогічного обстеження дітей із порушеннями мовленнєвої діяльності.
  46. Значення психолого-педагогічного вивчення дитини з порушеннями мовленнєвої діяльності для забезпечення необхідної корекційно-педагогічної та психокорекційної роботи.
  47. Вимоги до методів психолого-педагогічної діагностики розвитку осіб з вадами мовлення.
  48. Особливості психологічної допомоги дітям із порушенням мовлення
  49. Основні принципи психологічної корекції дітей із порушенням мовлення.
  50. Основні напрями психологічної допомоги дітям із проблемами у розвитку.
  51. Арт-терапія в системі корекційної допомоги дітям з порушенням мовленнєвого розвитку
  52. Арт-терапія як система психологічного супроводу освітнього й виховного процесів.
  53. Діагностичний і корекційний інструментарій арт-терапії.
  54. Кольоротерапія: малюнок одним кольором, двома кольорами, кольорова палітра дитини.

III. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. У працях яких авторів з'явилися перші повідомлення про механізми мовлення?

- А) П. Брока та К. Верніке;
- Б) А.Р. Лурія та Л.С. Виготського;
- В) І.П. Павлова та І.М. Сеченова.

2. Розділ спеціальної психології, що вивчає психічні особливості людини, яка має мовні порушення, називається.

- А) Логопедія;
- Б) Логопсихологія;
- В) Патопсихологія;
- Г) Сурдопедагогіка.

3. Як називається взаємодія з іншими людьми, що є, по-перше, головною умовою виживання, а по-друге, вона забезпечує реалізацію функцій навчання, виховання і розвитку особистості?

- А) спілкування;
- Б) праця;
- В) навчання;
- Г) гра.

3. Як називається принцип, з позицій якого всі психічні явища розглядаються як причипричинно зумовлені, такі, що виникли внаслідок зовнішнього впливу, який і позначається на психіці?

- А) принцип детермінізму;
- Б) принцип відображуваності;
- 4. В) принцип розвитку;
- Г) принцип єдності діагностики і корекції.

4. Стійка сукупність мовленнєвих і не мовленнєвих симптомів, характерних для конкретного порушення мовлення - це?

- А) концептуальні основи логопсихології;
- Б) структура мовленнєвого дефекту;
- В) принципи логопсихології;
- Г) дефіцитарний психічний розвиток.

5. Яке з даних визначень вважається правильним?

А) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями мови;

Б) Логопсихологія – це психологія людей з особливостями психофізичного розвитку;

В) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями емоційно-вольової сфери;

Г) Логопсихологія – це психологія людей з порушеннями опорно-рухового апарату;

6. Об'єктом логопсихології як науки є...

- А) Мовні порушення;
- Б) Логопат;
- В) Психічний розвиток;

Г) Мова.

7. У дітей з порушеннями мовлення необхідно проводити профілактику ...відхилень в розвитку.

- А) Первинних;
- Б) Вторинних;
- В) Третинних;
- Г) Четвертого порядку.

8. Як називається психічне порушення, основною моделлю якого є психопатії, неврози?

- А) затримка психічного розвитку;
- Б) дисгармонійний психічний розвиток;
- В) викривлення психічного розвитку;
- Г) ушкоджений психічний розвиток.

9. Як називається психічне порушення, яке пов'язане з дефіцитом слуху, зору, мовлення, рухового апарату?

- А) затримка психічного розвитку;
- Б) психічне недорозвинення;
- В) дефіцитарний психічний розвиток;
- Г) ушкоджений психічний розвиток.

10. Як називається психічне порушення, при якому діти надають перевагу неживим предметам, а розвиток їхньої мови відбувається із запізненням, при цьому мовлення відрізняється стереотипністю, складається з невиразних, не відповідаючих ситуації фраз або повторів слів інших людей, мова не слугує засобом спілкування?

- А) дебілізм;
- Б) ідіотія;
- В) імбецильність;
- Г) ранній дитячий аутизм.

11. Як називається психічне порушення, основною моделлю якого є ранній дитячий аутизм?

- А) затримка психічного розвитку;
- Б) психічне недорозвинення;
- В) викривлення психічного розвитку;
- Г) ушкоджений психічний розвиток.

12. Легка розумова відсталість, що характеризується конкретністю мислення, нездатністю до творчої поведінки, примітивністю інтересів і почуттів. Мовлення формується зі значним запізненням, а словниковий запас є бідним:

- А) дебілізм;
- Б) ідіотія;
- В) імбецильність;
- Г) ранній дитячий аутизм.

13. Як називається порушення тембру голосу та звуковимови, зумовлене анатомо-фізіологічними дефектами мовного апарату?

- А) афонія;
- Б) дислалія;
- В) ринолалія;
- Г) алалія.

14. Як називається патологічно уповільнений темп мовлення?

- А) афонія;
- Б) тахілалія;
- В) ринолалія;
- Г) брадилалія.

15. Як називається порушення не лише фонетичного, а й вимовного аспектів мовлення, тобто це порушення звуковимови за умови нормального слуху та збереженої інервації мовленнєвого апарату?

- А) афонія;
- Б) дислалія;
- В) ринолалія;
- Г) алалія.

16. Як називається повна або часткова втрата мовлення внаслідок локального ураження головного мозку різної етіології (судинної, травматичної, пухлинної)?

- А) афонія;
- Б) афазія;
- В) ринолалія;
- Г) алалія.

17. Як називається часткове специфічне порушення процесу письма?

- А) дисграфія;
- Б) дислексія;
- В) дислалія;
- Г) ринолалія.

18. Галузь спеціальної психології, яка вивчає психіку людей, що мають первинний мовленнєвий дефект, і принципи психокорекційної роботи з ними з урахуванням суміжних наук:

- А) нейропсихологія;
- Б) логопсихологія;
- В) психосемантика;
- Г) психолінгвістика.

19. Як називаються вікові зміни, які зазвичай охоплюють значні періоди життя (від декількох місяців до кількох років для дітей більш старшого віку), пов'язані з порівняно повільними кількісними та якісними перетвореннями в психіці та поведінці людини?

- А) еволюційні;
- Б) революційні;
- В) ситуаційні;
- Г) третинні.

20. Конкретна, визначена в часі межа психічного розвитку індивіда і ступінь його розвитку як особистості, що характеризується сукупністю фізіологічних і психологічних змін, непов'язаних з індивідуальними відмінностями:

- А) розвиток;
- Б) криза;
- В) вік;
- Г) провідна діяльність.

20. Як називається поняття, введене психологом О. Леонтьєвим, що позначає діяльність, з якою пов'язане виникнення важливих психічних новоутворень і яке визначає найбільші успіхи в розвитку пізнавальних процесів дитини?

- А) криза;
- Б) провідна діяльність;
- В) розвиток;
- Г) прогрес.

21. Певний діапазон значень розвитку будь-якої якості (рівень інтелектуального розвитку або його складових; шкала самооцінки; рівень мовленнєвого розвитку; зріст, вага тощо), розташованих навколо середнього арифметичного - це?

- А) функціональна норма;
- Б) ідеальна норма;
- В) здоров'я;
- Г) статистична норма.

22. У 60-70% дітей із ДЦП відмічається такий різновид порушення мовлення, як?

- А) афазія;
- Б) дизартрія;
- В) ринолалія;
- Г) ідіотія.

23. Система психологічного оздоровлення дитини, створення адекватних умов індивідуального, сімейного, освітнього розвитку її психічної сфери з метою запобігання можливих психічних відхилень;

- А) психокорекція;
- Б) психотерапія;
- В) психопрофілактика;
- Г) арт-терапія.

24. Домінуючим у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку є такий вид мислення:

- А) наочно-образне;
- Б) наочно-дійове;
- В) дедуктивне;
- Г) абстрактно-логічне.

27. Для дітей якого типу темпераменту є надзвичайно важливими схвалення,

підбадьорювання, виховання почуттів колективізму, дружби, товарищескості:

А) меланхолічного;

Б) холеричного;

В) сангвінічного;

Г) флегматичного.

28. Які психічні новоутворення з'являються у молодшого школяра:

А) мотивація;

Б) внутрішній план дії;

В) порівняння;

Г) рефлексія.

. 29. Мовлення – це...

А) двосторонній обмін інформацією (розмова, спілкування) між двома або більше людьми;

Б) передача інформації у будь-якій формі від однієї особи до іншої безпосередньо або за допомогою засобів зв'язку;

В) процес використання людиною мови для спілкування з іншими людьми;

Г) психічний процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів та явищ об'єктивної дійсності в їх істотних властивостях і зв'язках

30. Як називаються центри, які знаходяться в корі лівої півкулі головного мозку та відповідають за утворення мови?

А) мозочок і закрутка;

Б) тім'яна та лобова частки;

В) кутова звивина тім'яної частки;

Г) зона Верніке і зона Брока.

31. Який принцип логопсихології передбачає вивчення психіки в множині зовнішніх і внутрішніх стосунків?

А) принцип детермінізму;

Б) принцип розвитку;

В) принцип системності;

Г) принцип об'єктивності.

32. Таке відхилення, як зниження інтенсивності імпульсів, необхідних для відтворення нормального вольового акту зветься:

А) афазія;

Б) абулія;

В) булімія;

Г) алалія.

33. Розподіл порушень мови на: порушення засобів спілкування та порушення у використанні засобів спілкування відповідає класифікації:

А) Психолого-педагогічній

Б) Клініко-педагогічній

34. *Порушення тембру голосу та звуковимови, обумовлене анатомофізіологічними дефектами мовного апарату, називається..*

- А) Дислалія
- Б) Алалія
- В) Ринопалія
- Г) Дизартрія

35. *Яке мовне відхилення виникає при порушенні звуковимовної сторони, обумовлене недостатньою іннервацією мовного апарату?*

- А) Ринопалія;
- Б) Афазія;
- В) Алалія;
- Г) Дизартрія.

36. *Чи вірне це визначення? Афазія – це повне або часткове недорозвинення мови, обумовлене локальним ураженням головного мозку.*

- А) Так;
- Б) Ні.

37. *Однією з причин порушення мови у дітей є «пренатальна енцефалопатія» Поясніть значення терміну:*

- А) Ураження нервової системи, що виникло у післяродовий період;
- Б) Ураження нервової системи, що виникло в період вагітності;
- В) Ураження нервової системи, що виникло під час пологів;
- Г) Ураження нервової системи, що виникло в період вагітності, в період пологів та в перші дні після народження дитини.

38. *Особливістю мовних порушень у дитячому віці є їх оборотність:*

- А) Так;
- Б) Ні.

39. *Відносно стійкий період стосовно різних вередувань:*

- А) 0-3 роки;
- Б) 11-15 років;
- В) 4-11 років;
- Г) 0-6 років.

40. *Хто з авторів ввів поняття «зона найближчого розвитку» та «зона актуального розвитку» дитини?*

- А) О.Р. Лурія;
- Б) Л.С. Виготський;
- В) С.Д. Забрамная;
- Г) Е.А. Стребелева.

41. *Первинні порушення витікають безпосередньо з:*

- А) Педагогічної занедбаності;
- Б) Спадкової схильності;
- В) Біологічного характеру захворювання;
- Г) Всі відповіді вірні.

42. *Питаннями якого мовного порушення активно займався О.Лурія?*

- А) Дизартрії;

- Б) Афазії;
- В) Заїкання;
- Г) Тахілалії.

43. *Хто автор психолого-педагогічної класифікації мовних порушень?*

- А) О. О. Правдіна;
- Б) М. Є. Хватцев;
- В) С. С. Ляпідевський;
- Г) Р. Є. Левіна.

44. *Складний багатоаспектний процес переформування психічних функцій при порушеннях чи втраті якихось функцій організму котрий включає відновлення чи заміщення втрачених функцій – це...*

- А) Корекція;
- Б) Компенсація;
- В) Адаптація;
- Г) Реабілітація.

45. *У дітей з порушеннями мовлення необхідно проводити профілактику ...відхилень в розвитку.*

- А) Первинних;
- Б) Вторинних;
- В) Третинних;

Г) Четвертого порядку.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

1. Аудиторна робота – усні відповіді та письмові роботи за темою заняття (не менше 5 оцінок протягом семестру).

Оцінювання кожного виду аудиторної роботи проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з використанням таких методів контролю: індивідуальне опитування (усне, письмове, тестове); фронтальне опитування; експрес-опитування; термінологічний диктант; спостереження за роботою студентів при розв'язуванні ситуаційних завдань, участі в інтерактивних вправах, дискусіях; перевірка індивідуальних завдань тощо. Критеріями оцінки є:

1) для усних відповідей – повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

2) для виконання письмових завдань – повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Відповідь оцінюється наступним чином:

Оцінка **«відмінно»** ставиться, якщо здобувач вільно володіє матеріалом, дає повну, чітку відповідь на питання, опанував базову й додаткову літературу з теми, демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка **«добре»** ставиться, якщо здобувач володіє матеріалом на достатньому рівні, дає повну відповідь, але припускається деяких неточностей у вживанні професійної лексики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу.

Оцінка **«задовільно»** ставиться, якщо здобувач не дає конкретну відповідь, відхиляється від суті питання, відповідає на поставлені запитання з помилками, відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питанням та його практичним застосуванням.

Оцінка **«незадовільно»** ставиться, якщо здобувач не засвоїв матеріал, не дає конкретної відповіді на питання, не наводить прикладів, не ознайомлений з базовою та додатковою літературою з дисципліни, не здатний висвітлити поставлене питання.

Оцінювання тестових завдань:

«Відмінно» – 80%-100% правильних відповідей.

«Добре» – 60%-70% правильних відповідей.

«Задовільно» – 40%-50% правильних відповідей.

«Незадовільно» – 40% правильних відповідей.

2. Модульний контроль – проводиться у формі письмової контрольної роботи, як правило, на останньому практичному занятті.

Під час написання контрольної роботи здобувач отримує індивідуальний варіант, що складається з теоретичних питань та тестових завдань. Критерії оцінювання:

«Відмінно» – заслуговує здобувач, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу, засвоїв базову і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, вірні відповіді на всі питання, передбачені варіантом контрольної роботи; демонструє знання і розуміння основних категорій і понять дисципліни; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки.

«Добре» – заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмового матеріалу; засвоїв базову та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, наведенні прикладів.

«Задовільно» – заслуговує здобувач, що дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається помилок у наведенні прикладів, слабо володіє професійною термінологією, не зовсім розуміє сутність основних категорій.

«Незадовільно» – здобувач дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені варіантом контрольної роботи, не знайомий з базовою літературою; не розуміє сутності основних категорій.

Вибіркові завдання можуть виконуватись здобувачем із власної ініціативи з метою покращення поточної успішності. З переліком вибірових завдань можна ознайомитися на сторінці курсу.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Залік з навчальної дисципліни для здобувачів денної форми навчання виставляється викладачем за результатами поточного контролю. Залік виставляється викладачем автоматично за умови, якщо здобувач виконав усі види навчальної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни і його середньозважений бал знаходиться у межах 2,51– 5,00.

Підсумкова оцінка з дисципліни диференціюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною та шкалою ECTS.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті відповідно до поставленого завдання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Варій М. Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М. Й. Варій – [3-тє вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 1007 с
2. Дрозд О.В. Логопсихологія: курс лекцій/ О.В. Дрозд// Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2018.
3. Конопляста С.Ю., Сак Т.Б. Логопсихологія : навч. посіб. / С.Ю. Конопляста, Т.В. Сак ; за ред. М.К. Шеремет. — К. : Знання, 2010.— 293 с
4. Логопсихологія : курс лекцій. Навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доповн. Мартиненко І. В. К: ДІА, 2019. 120 с.
5. Мартинюк І. А. Патопсихологія \ І.А. Мартинюк // Центр учбової літератури – К. 2008.

Допоміжна

6. Асанова Н. К. Психосоціальний розвиток немовлят і дітей, що виховуються в установах: Методика. posobie / Pod red. N. K. Asano-voу. - М.: Ін-т дещкого психології і псіханаліції, 1997. - 32 с.
7. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
8. Гілберт К., Пітер Т. Аутизм: медико-педагогічні аспекти. - СПб, 1998.
9. Зінченко С. М. Патопсихологія: методики дослідження. Розділ І. (методичний посібник). - К., 2004. - 30 с.
10. Зінченко С. М. Нервові діти - хвороба або освіта // Практична психологія та соціальна робота. - 2005. - No 8. с. 70-73.
11. Комер Р. Патологія поведінки. Розлади і патології психіки. - 4-е вид. - СПб: ПРАЙМ-ЕВРЕЗНАК, 2005. - 640 с.
12. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи діти патопсихології. - К.: Перун, 1996. - 463 с.
13. Менделевич В. Д. Клінічська і медична психологія. Як. - 4-е вид. - М.: МЕДПРЕС-інформ, 2002. - 592 с.
14. Максимова Н.Ю. Основи дитячої патопсихології / [Н.Ю.Максимова, К.Л. Мілютіна, В.М. Піскун]. - К.: Перун, 1996. - 463 с.
15. Ньюкомб Н. Розвиток особистості дитини / 8-е вид. - SPb: Пітер, 2003. - 640 с.
16. Психологічний розвиток дитини-дошкільника: Навч. посіб для педагогів, психологів, вихователів дит. дошк. закладів, студ .сер. і вищ. пед. закладів, батьків / С.Є. Кулачківська (наук. ред.), С.О. Ладивір, Т.О. Піроженко та ін. – К.: Світоч, 2004.
17. Таран О.П. Психологічна готовність дитини до школи / Оксана Таран. – К. : Шк. світ, 2010. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека МДУ, Філатова,16 - <http://msu.edu.ua/library/>
2. Мукачівська міська централізована бібліотека, ім. О.Духновича, вул. Духновича, 1 <http://www.muklib.mk.uz.ua/>
3. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. м.Ужгород, вул. Проспект Свободи, 16 - <http://biblioteka.uz.ua/>
4. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
5. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>

Навчально-методичне видання

Логопсихологія:
Методичні вказівки
до проведення практичних занять
та організації самостійної роботи
Укладачі: І.І. Брецько, Т.Ю. Ямчук

Тираж 5 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>